

Менеджмент

УДК 336.64:336.22(477)

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.20046023>

**Трансформація фінансового менеджменту підприємств під впливом
реформування податкової системи України**

Білоус Світлана Петрівна,

доктор економічних наук, доцент,

доцент кафедри менеджменту та державної служби

Черкаський національний університет імені Б. Хмельницького,

м. Черкаси, Україна, <https://orcid.org/0000-0002-0303-7453>

Носань Наталія Сергіївна,

доктор економічних наук, професор,

професор кафедри менеджменту та державної служби

Черкаський національний університет імені Б. Хмельницького,

м. Черкаси, Україна, <https://orcid.org/0000-0002-4005-8333>

Прийнято: 14.04.2026 | Опубліковано: 30.04.2026

***Анотація:** Мета статті полягає у дослідженні особливостей трансформації фінансового менеджменту підприємств під впливом реформування податкової системи України та визначенні практичних напрямів підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами в умовах нестабільного податкового середовища. **Методи дослідження.** У процесі дослідження використано методи теоретичного узагальнення, аналізу і синтезу, статистичний, порівняльний методи, а також метод економічного моделювання. Інформаційну основу дослідження становили*

наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених, нормативно-правові акти України, статистичні дані Міністерства фінансів України, Державної податкової служби України, міжнародних фінансових організацій та аналітичні матеріали OECD і IMF. **Результати дослідження.** Встановлено, що реформування податкової системи України суттєво впливає на ключові напрями фінансового менеджменту підприємств, зокрема на управління прибутком, грошовими потоками, інвестиційною діяльністю, бюджетуванням та фінансовими ризиками. Проаналізовано динаміку податкових надходжень до державного бюджету України у 2021–2024 роках та визначено основні тенденції змін податкового навантаження в умовах воєнного стану. Обґрунтовано, що сучасна трансформація фінансового менеджменту супроводжується посиленням ролі стратегічного податкового планування, цифровізації фінансового контролю, використання аналітичних платформ, формування податкових резервів та впровадженням механізмів диверсифікації фінансових ризиків. Доведено, що інтеграція податкового планування у систему фінансового управління сприяє підвищенню фінансової стійкості підприємств та їх адаптивності до зовнішніх змін. **Висновки.** Результати дослідження підтвердили, що в умовах реформування податкової системи України підприємства потребують формування гнучких моделей фінансового менеджменту, орієнтованих на адаптивність, цифровізацію та мінімізацію податкових ризиків. Реалізація запропонованих заходів сприятиме підвищенню конкурентоспроможності підприємств, зміцненню їх фінансової стабільності та забезпеченню довгострокового розвитку в умовах економічної нестабільності.

Ключові слова: фінансовий менеджмент, податкова система, податкове реформування, податкове планування, фінансові ресурси, податкові ризики, цифровізація, підприємства, фінансова стійкість.

Transformation of financial management of enterprises under the influence of reforming the tax system of Ukraine

Svitlana Bilous,

B. Khmelnytskyi National University of Cherkasy, Ukraine,

<https://orcid.org/0000-0002-0303-7453>

Natalia Nosan,

B. Khmelnytskyi National University of Cherkasy, Ukraine,

<https://orcid.org/0000-0002-4005-8333>

Abstract: *The purpose of the article is to study the features of the transformation of financial management of enterprises under the influence of the reform of the tax system of Ukraine and to identify practical directions for increasing the efficiency of financial resource management in an unstable tax environment.*

Research methods. *The research process used methods of theoretical generalization, analysis and synthesis, statistical, comparative methods, as well as the method of economic modeling. The information basis of the study was the scientific works of domestic and foreign scientists, regulatory legal acts of Ukraine, statistical data of the Ministry of Finance of Ukraine, the State Tax Service of Ukraine, international financial organizations and analytical materials of the OECD and IMF.* **Research results.** *It was established that the reform of the tax system of Ukraine significantly affects the key areas of financial management of enterprises, in particular, on the management of profit, cash flows, investment activities, budgeting and financial risks. The dynamics of tax revenues to the state budget of Ukraine in 2021–2024 were analyzed and the main trends in changes in the tax burden under martial law were identified. It is substantiated that the modern transformation of financial management is accompanied by a strengthening of the*

*role of strategic tax planning, digitalization of financial control, use of analytical platforms, formation of tax reserves and introduction of mechanisms for diversification of financial risks. It is proved that the integration of tax planning into the financial management system contributes to increasing the financial stability of enterprises and their adaptability to external changes. **Conclusions.** The results of the study confirmed that in the conditions of reforming the tax system of Ukraine, enterprises need to form flexible financial management models focused on adaptability, digitalization and minimization of tax risks. The implementation of the proposed measures will contribute to increasing the competitiveness of enterprises, strengthening their financial stability and ensuring long-term development in conditions of economic instability.*

Keywords: *financial management, tax system, tax reform, tax planning, financial resources, tax risks, digitalization, enterprises, financial sustainability.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями. Актуальність дослідження теми зумовлена сучасними трансформаційними процесами в економіці України, які супроводжуються нестабільністю зовнішнього середовища, воєнним станом, високим рівнем фінансових ризиків та постійним реформуванням податкової системи. У таких умовах підприємства змушені адаптувати власні механізми управління фінансовими ресурсами до нових вимог державного регулювання, змін податкового законодавства та зростаючого податкового навантаження. Податкова система виступає одним із ключових інструментів державного впливу на діяльність суб'єктів господарювання, визначаючи рівень їх прибутковості, інвестиційної активності, ліквідності та загальної фінансової стійкості.

Протягом останніх років в Україні відбулися суттєві зміни у сфері податкового регулювання, пов'язані з цифровізацією податкового

адміністрування, впровадженням електронних сервісів, зміною механізмів сплати окремих податків, адаптацією податкової політики до умов воєнного стану та поступовою гармонізацією податкової системи з європейськими стандартами. Такі процеси безпосередньо впливають на систему фінансового менеджменту підприємств, оскільки потребують перегляду підходів до фінансового планування, бюджетування, управління витратами, грошовими потоками та податковими ризиками.

Особливої актуальності дана проблематика набуває в умовах післявоєнного відновлення економіки України, коли підприємствам необхідно одночасно забезпечувати фінансову стабільність, підтримувати конкурентоспроможність та адаптуватися до нових правил функціонування податкової системи. Недостатній рівень адаптивності фінансового менеджменту до податкових змін може призводити до зниження ефективності діяльності підприємств, втрати інвестиційних можливостей та погіршення їх фінансового стану.

Незважаючи на значну кількість наукових досліджень у сфері фінансового менеджменту та податкової політики, питання їх взаємозв'язку в умовах сучасного реформування податкової системи України залишаються недостатньо дослідженими та потребують подальшого наукового обґрунтування. Саме це визначає актуальність дослідження трансформації фінансового менеджменту підприємств під впливом реформування податкової системи України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика взаємозв'язку фінансового менеджменту підприємств та податкової системи в останні роки набуває все більшої актуальності, особливо в умовах воєнного стану, макроекономічної нестабільності та активного реформування фіскальної політики України. Протягом 2020–2026 рр. науковці значну увагу приділяли питанням адаптації підприємств до змін податкового середовища, оптимізації

податкового навантаження та удосконалення механізмів фінансового управління.

Так, В. Валігура та ряд науковців у праці «Simplified taxation regimes for small and medium business in Ukraine in the context of European integration» [1] досліджують проблеми функціонування спрощеної системи оподаткування в Україні та обґрунтовують необхідність її реформування відповідно до європейських стандартів. Автори наголошують, що чинна система нерідко використовується великим бізнесом для мінімізації податкових зобов'язань, що негативно впливає як на державні фінанси, так і на фінансове планування підприємств.

У дослідженні А. Крисоватого «Modeling differentiated rates of the single tax in Ukraine» [2] розглядаються питання диференціації ставок єдиного податку залежно від виду економічної діяльності. Автор доводить, що модернізація податкової системи безпосередньо впливає на фінансову стратегію підприємств, структуру витрат та рівень прибутковості бізнесу.

Вагомий внесок у дослідження впливу податкової політики на фінансове управління підприємствами зробили М. Проданчук та ін. у статті «Analysis of the Financial Management and Business Accounting Policy for Corporate Income Tax» [3]. Автори доводять, що облікова політика щодо податку на прибуток є важливим інструментом фінансового менеджменту, який дозволяє підприємствам оптимізувати податкові платежі, підвищувати фінансову прозорість та зменшувати податкові ризики.

Окрему увагу впливу воєнного стану на податкову систему України приділено у праці С. Савіцької «The tax system of Ukraine in the conditions of military state and its impact on investment attractiveness» [4]. Автор аналізує зміну структури податкових надходжень у 2021–2025 роках, вплив податкових реформ на інвестиційний клімат держави та обґрунтовує необхідність

забезпечення передбачуваності податкової політики для фінансової стабільності підприємств.

Важливими для дослідження є також аналітичні матеріали міжнародних організацій. Зокрема, у звіті OECD «Stronger Financial Markets and Institutions for Ukraine's Recovery» [5] визначено ключові напрями вдосконалення фінансового управління, управління ліквідністю та ризиками в умовах високої податкової та економічної нестабільності.

Крім того, експерти IMF у 2025–2026 роках неодноразово наголошували на необхідності податкових реформ в Україні для забезпечення бюджетної стабільності, детінізації економіки та покращення умов ведення бізнесу. Зокрема, реформи ПДВ, спрощеної системи оподаткування та боротьби з ухиленням від сплати податків безпосередньо впливають на фінансові рішення підприємств [6-7].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Аналіз сучасної наукової літератури свідчить, що вітчизняні та зарубіжні науковці активно досліджують окремі аспекти реформування податкової системи, механізми податкового регулювання економіки, особливості податкового адміністрування, а також різні напрями удосконалення фінансового менеджменту підприємств. Значна кількість праць присвячена питанням оптимізації податкового навантаження, підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами, формування прибутку підприємств, забезпечення фінансової стійкості та вдосконалення системи державної фіскальної політики. Водночас більшість існуючих досліджень розглядають фінансовий менеджмент і податкову систему переважно як окремі економічні категорії, не приділяючи достатньої уваги їх комплексному взаємозв'язку в умовах сучасних трансформаційних процесів. Недостатньо дослідженими залишаються питання адаптації фінансової стратегії підприємств до частих змін податкового законодавства, впливу податкових реформ на управління

грошовими потоками, інвестиційною діяльністю, ліквідністю, структурою капіталу та фінансовими ризиками підприємств.

Окремої уваги потребує дослідження впливу воєнного стану, цифровізації податкового адміністрування, впровадження електронних сервісів контролю та євроінтеграційних процесів на трансформацію фінансового менеджменту підприємств. У сучасних умовах суб'єкти господарювання стикаються з необхідністю швидкої адаптації до нових податкових вимог, що потребує розробки нових підходів до стратегічного податкового планування, автоматизації фінансового контролю та мінімізації податкових ризиків. Крім того, у науковій літературі недостатньо розробленими залишаються практичні рекомендації щодо формування адаптивних моделей фінансового менеджменту підприємств в умовах постійного реформування податкової системи України. Саме відсутність комплексного підходу до дослідження трансформації фінансового менеджменту під впливом податкових реформ зумовлює необхідність подальших наукових досліджень у даному напрямі та визначає актуальність даної статті.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Мета статті полягає у дослідженні особливостей трансформації фінансового менеджменту підприємств під впливом реформування податкової системи України.

Для досягнення поставленої мети визначено такі завдання дослідження: проаналізувати сучасні тенденції реформування податкової системи України та визначити їх вплив на фінансову діяльність підприємств; дослідити основні напрями трансформації фінансового менеджменту підприємств в умовах змін податкового середовища; обґрунтувати практичні заходи щодо підвищення ефективності фінансового менеджменту підприємств в умовах податкових реформ.

Методологія дослідження. Методологічну основу дослідження становить сукупність загальнонаукових та спеціальних методів пізнання, використання яких дало змогу комплексно дослідити процес трансформації фінансового менеджменту підприємств під впливом реформування податкової системи України. У процесі дослідження було використано метод теоретичного узагальнення та систематизації, який дозволив опрацювати наукові підходи вітчизняних і зарубіжних учених щодо сутності фінансового менеджменту, особливостей функціонування податкової системи та їх взаємозв'язку в сучасних економічних умовах. Застосування цього методу дало можливість сформулювати теоретичну основу дослідження та визначити ключові проблеми у сфері фінансового управління підприємствами в умовах податкових реформ. За допомогою методу аналізу та синтезу було досліджено основні зміни в податковій системі України протягом останніх років, їх вплив на фінансову діяльність підприємств, а також узагальнено сучасні тенденції трансформації фінансового менеджменту. Даний метод дозволив виокремити основні напрями впливу податкових реформ на прибутковість підприємств, управління витратами, ліквідністю та інвестиційною діяльністю. Статистичний метод був використаний для аналізу динаміки податкових надходжень до державного бюджету України, змін податкового навантаження та фінансових показників діяльності підприємств упродовж 2021–2024 років. На основі офіційних даних Міністерства фінансів України, Державної податкової служби України та Державної служби статистики України було сформовано аналітичні таблиці, що дозволили оцінити сучасний стан досліджуваної проблеми. За допомогою порівняльного методу здійснено зіставлення традиційних підходів до фінансового менеджменту підприємств із сучасними адаптивними механізмами управління фінансами в умовах реформування податкової системи. Це дало змогу визначити ключові напрями трансформації фінансового менеджменту. Метод економічного моделювання

та прогнозування було використано при обґрунтуванні практичних рекомендацій щодо підвищення ефективності фінансового менеджменту підприємств, зокрема в частині стратегічного податкового планування, цифровізації фінансового контролю та управління податковими ризиками.

Використання зазначеного методологічного інструментарію забезпечило комплексність дослідження та дозволило сформулювати обґрунтовані висновки щодо трансформації фінансового менеджменту підприємств під впливом реформування податкової системи України.

Виклад основного матеріалу дослідження. У сучасних умовах нестабільного економічного середовища, воєнного стану, інфляційних коливань та активного реформування податкового законодавства особливого значення набуває трансформація фінансового менеджменту підприємств. Податкова система виступає одним із ключових зовнішніх факторів впливу на фінансову діяльність суб'єктів господарювання, оскільки визначає рівень податкового навантаження, структуру грошових потоків, можливості інвестиційного розвитку та загальну фінансову стійкість підприємства. В умовах постійних змін податкового законодавства підприємства змушені адаптувати власні фінансові механізми до нових вимог державного регулювання [8].

Фінансовий менеджмент підприємства традиційно спрямований на формування ефективної системи управління фінансовими ресурсами, прибутком, витратами, інвестиціями та капіталом. Однак сучасні реалії демонструють, що податкові реформи безпосередньо змінюють підходи до фінансового планування, бюджетування, управління ліквідністю та формування фінансової стратегії підприємств [9].

Протягом останніх років в Україні відбулися суттєві зміни в податковій системі: запровадження спеціальних режимів оподаткування під час воєнного стану, зміни ставок окремих податків, цифровізація податкового

адміністрування, розширення електронних сервісів ДПС, посилення контролю за фінансовими операціями підприємств. Це суттєво вплинуло на діяльність бізнесу. Наглядним прикладом цього є динаміка податкових надходжень до державного бюджету України (табл. 1.).

Таблиця 1

Динаміка податкових надходжень до державного бюджету України у 2021–2024 рр.

Показник	2021	2022	2023	2024
Загальні доходи держбюджету, млрд грн	1296,9	1787,0	2672,0	3122,7
Податкові надходження, млрд грн	1107,1	948,2	1213,5	1647,2
Податок на прибуток підприємств, млрд грн	151,1	117,4	146,2	271,1
ПДВ з вироблених в Україні товарів, млрд грн	126,5	79,1	158,4	268,3
Частка податкових надходжень у структурі доходів бюджету, %	85,4	53,1	45,4	52,7

Джерело: складено автором на основі [10–11]

Дані таблиці свідчать, що у 2022 році відбулося суттєве скорочення податкових надходжень внаслідок повномасштабної війни, релокації підприємств, зниження ділової активності та тимчасового податкового пом'якшення для бізнесу. У 2023–2024 роках спостерігається поступове відновлення податкових платежів, що зумовлено адаптацією бізнесу до нових умов функціонування.

Важливим елементом трансформації фінансового менеджменту стало посилення ролі податкового планування (табл. 2.). Якщо раніше підприємства орієнтувалися переважно на управління прибутком та мінімізацію витрат, то нині значна увага приділяється прогнозуванню податкових платежів, оцінці податкових ризиків та формуванню резервів ліквідності.

Особливий вплив на фінансовий менеджмент має цифровізація податкової системи. Електронний кабінет платника податків, автоматизація перевірок, електронні накладні та цифровий контроль фінансових операцій

значно підвищили прозорість діяльності підприємств, але одночасно збільшили витрати на адаптацію внутрішніх фінансових систем.

Таблиця 2

Вплив податкових реформ на основні напрями фінансового менеджменту підприємств

Напрямок фінансового менеджменту	Вплив податкових змін
Управління прибутком	зміна чистого прибутку через зміну податкового навантаження
Управління грошовими потоками	необхідність точнішого планування податкових виплат
Інвестиційна діяльність	скорочення інвестиційних ресурсів через зростання податкових витрат
Бюджетування	включення податкового прогнозування
Управління ризиками	зростання податкових ризиків та штрафних санкцій
Капіталізація підприємства	зниження можливостей реінвестування прибутку

Джерело: узагальнено автором на основі [12-13]

У сучасних умовах фінансові менеджери змушені використовувати більш гнучкі підходи до управління фінансами. Це стосується впровадження сценарного планування, диверсифікації джерел фінансування, оптимізації податкових платежів та використання легальних механізмів податкового планування (табл. 3.) [14].

Таблиця 3

Основні напрями трансформації фінансового менеджменту підприємств в умовах реформування податкової системи

Напрямок трансформації	Характеристика
Цифровізація фінансового управління	використання ERP-систем, автоматизація обліку
Податкове планування	прогнозування податкових платежів
Антикризове управління	формування резервів ліквідності
Оптимізація витрат	скорочення непродуктивних витрат
Управління інвестиціями	переорієнтація на короткострокові проекти
Комплаєнс-контроль	дотримання нових податкових вимог

Джерело: розробка автора

Значною проблемою залишається високий рівень податкової невизначеності. Часті зміни законодавства ускладнюють довгострокове фінансове планування підприємств. Це особливо негативно впливає на малий та середній бізнес, який має обмежені фінансові ресурси для швидкої адаптації.

Для підвищення ефективності фінансового менеджменту підприємств в умовах постійного реформування податкової системи України необхідним є впровадження комплексу адаптивних управлінських заходів, які дозволять мінімізувати негативний вплив податкової нестабільності на фінансові результати діяльності підприємств та забезпечити їх довгострокову фінансову стійкість. Насамперед важливим напрямом виступає впровадження стратегічного податкового планування, яке передбачає не лише своєчасний розрахунок податкових зобов'язань, а й прогнозування змін податкового законодавства, оцінку можливих фінансових наслідків для підприємства та формування довгострокової податкової стратегії. У сучасних умовах підприємства повинні інтегрувати податкове планування у загальну систему фінансового планування, враховуючи майбутні зміни ставок податків, особливості податкових пільг, можливості оптимізації податкового навантаження та ризики виникнення додаткових витрат [14].

Не менш важливим заходом є автоматизація фінансового контролю, оскільки зростання обсягів фінансової інформації та ускладнення податкового адміністрування потребують використання сучасних програмних рішень. Автоматизовані системи фінансового контролю дозволяють оперативно відстежувати фінансові операції, контролювати правильність нарахування податків, знижувати ймовірність бухгалтерських помилок та мінімізувати ризик застосування штрафних санкцій з боку контролюючих органів. Використання ERP-систем, бухгалтерських платформ та спеціалізованого програмного забезпечення значно підвищує швидкість прийняття

управлінських рішень та забезпечує прозорість фінансових процесів на підприємстві [14].

Важливу роль у сучасній трансформації фінансового менеджменту відіграє використання цифрових аналітичних платформ, які дозволяють здійснювати комплексний аналіз фінансових показників, прогнозувати податкові платежі та моделювати різні сценарії розвитку підприємства. Завдяки технологіям великих даних, штучного інтелекту та прогнозної аналітики керівництво підприємства отримує можливість своєчасно реагувати на зміни зовнішнього середовища, визначати потенційні загрози та формувати більш обґрунтовані фінансові рішення. Цифрові інструменти сприяють підвищенню точності фінансового прогнозування та зниженню рівня невизначеності в процесі управління фінансовими ресурсами.

Окремим напрямом підвищення ефективності фінансового менеджменту є формування податкових резервів. В умовах частих змін податкового законодавства, можливих донарахувань, перевірок та нестабільності доходів підприємства повинні формувати певні фінансові резерви для своєчасного виконання податкових зобов'язань. Наявність таких резервів дозволяє уникнути касових розривів, зменшити ризик фінансової нестабільності та підтримувати платоспроможність підприємства навіть за умов несприятливих економічних змін [16].

Значну увагу також необхідно приділяти підвищенню кваліфікації фінансових менеджерів, оскільки постійні зміни у податковому законодавстві вимагають від фахівців високого рівня професійної підготовки та постійного оновлення знань. Сучасний фінансовий менеджер повинен володіти не лише навичками фінансового аналізу, але й розуміти механізми податкового регулювання, цифрові інструменти управління фінансами, методи антикризового управління та міжнародні стандарти фінансової звітності. Інвестування у професійний розвиток персоналу дозволяє підприємствам

підвищувати якість фінансового управління та швидше адаптуватися до нових умов функціонування.

Важливим елементом адаптації підприємств до реформування податкової системи виступає диверсифікація фінансових ризиків. Підприємства повинні уникати надмірної залежності від одного джерела фінансування, одного ринку збуту або окремих податкових механізмів. Диверсифікація передбачає розширення джерел доходів, використання різних фінансових інструментів, залучення альтернативних інвестиційних ресурсів та формування гнучкої фінансової структури. Це дозволяє зменшити вплив податкових змін на загальний фінансовий стан підприємства та забезпечити його стабільний розвиток у довгостроковій перспективі [16].

Реалізація зазначених заходів сприятиме формуванню більш гнучкої, адаптивної та ефективної системи фінансового менеджменту, здатної оперативно реагувати на зміни податкового середовища та забезпечувати стабільне функціонування підприємств в умовах економічної нестабільності. У перспективі подальша гармонізація податкової системи України з європейськими стандартами вимагатиме від підприємств ще більшої адаптивності фінансового менеджменту. Особливу роль відіграватимуть цифрові технології, ризик-менеджмент та стратегічне прогнозування.

Реформування податкової системи України суттєво трансформує механізми фінансового менеджменту підприємств. Ефективне управління фінансовими ресурсами в сучасних умовах потребує інтеграції податкового планування у загальну фінансову стратегію підприємства, що дозволить забезпечити фінансову стійкість, конкурентоспроможність та довгостроковий розвиток бізнесу.

Висновки. У результаті дослідження встановлено, що реформування податкової системи України суттєво впливає на трансформацію фінансового менеджменту підприємств. В умовах воєнного стану, економічної

нестабільності, цифровізації податкового адміністрування та постійних змін законодавства підприємства змушені адаптувати власні механізми управління фінансовими ресурсами до нових умов функціонування. Доведено, що податкові зміни безпосередньо впливають на прибутковість підприємств, управління грошовими потоками, інвестиційну діяльність та фінансову стійкість.

У ході дослідження проаналізовано основні тенденції реформування податкової системи України, визначено ключові напрями трансформації фінансового менеджменту та обґрунтовано практичні заходи щодо підвищення його ефективності, зокрема стратегічне податкове планування, автоматизацію фінансового контролю, використання цифрових аналітичних інструментів та управління податковими ризиками. Перспективи подальших досліджень доцільно зосередити на розвитку цифрового фінансового менеджменту підприємств та адаптації бізнесу до подальших змін податкової політики України.

Список використаних джерел

1. Valigura V., Goryn V., Sydor I., Krysovaty A., Kramar I., Shulichenko V. Simplified taxation regimes for small and medium business in Ukraine in the context of European integration. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*. 2025. № 4(63). С. 47–62. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptp.4.63.2025.4784>
2. Krysovaty A. Modeling differentiated rates of the single tax in Ukraine in the context of European integration commitments. *Journal of European Economy*. 2026. Vol. 25. № 1 (96). P. 155-180. DOI: <https://doi.org/10.35774/jee2026.01.155>
3. Prodanchuk, M.; Shterma, T.; Kladiyev, V.; Kovtseniuk, H. Analysis of the Financial Management and Business Accounting Policy for Corporate Income Tax. *Economics, Entrepreneurship, Management*. 2025. Vol. 9. № 2. P. 52-69.

4. Savitska S. The Tax System of Ukraine in the Conditions of Military State and Its Impact on Investment Attractiveness. *Economy Finances Management: Topical Issues of Science and Practical Activity*. 2026. №1. С. 25–39. DOI: <https://doi.org/10.37128/2411-4413-2026-1-5>
5. OECD. Stronger Financial Markets and Institutions for Ukraine's Recovery. Paris: OECD Publishing, 2026. URL: https://www.oecd.org/en/publications/stronger-financial-markets-and-institutions-for-ukraine-s-recovery_0c41c8ac-en/full-report/public-debt-management-in-ukraine_6173f253.html?utm_source=chatgpt.com (date of access: 15.03.2026).
6. International Monetary Fund. IMF says essential for Ukraine to push forward with agreed tax reforms. Reuters, 2026. URL: https://www.reuters.com/business/finance/imf-says-essential-ukraine-push-forward-with-reforms-agreed-under-81-bln-loan-2026-02-27/?utm_source=chatgpt.com (date of access: 17.03.2026).
7. International Monetary Fund. Ukraine tax reform and fiscal sustainability during wartime. Reuters, 2026. URL: https://www.reuters.com/business/finance/imf-mission-starts-talks-with-ukraine-unpopular-tax-hikes-entrepreneurs-loom-2026-03-18/?utm_source=chatgpt.com (date of access: 17.03.2026).
8. Шкроміда Н., Лещук Г. Податкова система України в умовах воєнного стану: виклики для бізнесу та адаптація облікових систем. *Український економічний часопис*. 2025. № 10, С. 142–147. DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-8273/2025-10-22>
9. Огренич Ю., Аношіна С. (2025). Ефективне управління фінансами промислових підприємств через податкові механізми в умовах воєнного стану та цифровізації економіки. *Сталий розвиток економіки*. 2025. Вип. 2 (53), С. 5-14. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-53-1>

10. Міністерство фінансів України. Офіційний сайт. URL: https://index.minfin.com.ua/ua/finance/budget/gov/income/2024/?utm_source=chatgpt.com (date of access: 23.03.2026).
11. Державна податкова служба України. Офіційний сайт. URL: <https://tax.gov.ua/> (date of access: 24.03.2026).
12. Руденко В., Плєць І. Вплив податків на фінансові результати діяльності підприємств в Україні. *Економіка та суспільство*. 2025. Вип. 79. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-79-69>
13. Масленніков Є., Коваленко К. Роль податків у забезпеченні фінансової стабільності держави в умовах дії воєнного стану. *Управління змінами та інновації*, 2025. Вип. 14, С. 81-87. DOI: <https://doi.org/10.32782/СМІ/2025-14-12>
14. Яцух О. О. Формування фінансових ресурсів підприємств в умовах трансформації фіскального середовища. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія економічна. Серія юридична*. 2025. Вип.47. С. 748-756. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.18915098>
15. Багрій К.Л., Гудима О.В., Шебештень Е. Г. (2025). Трансформація системи обліку та оподаткування в Україні в умовах цифровізації економіки. *Актуальні питання економічних наук*, 2025. Вип. 10. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15249162>
16. Горин В.П., Була П.В., Чорноус В.С. Податкова політика України в умовах воєнного часу: реалії, безпекові виклики та перспективи подолання. *Інвестиції: практика та досвід*. 2024. № 18. С. 23-31.